

OB TRIDESETLETNICI NAŠE DRŽAVE

V času od zadnjega izida revije Ventil smo praznovali tridesetletnico samostojnosti Slovenije. Prav je, da se te pomembne obletnice spomnimo tudi v naši reviji.

To je bil velik dogodek s številnimi proslavami z mednarodno udeležbo, slavnostnimi sejami in tudi z nekaterimi protesti. Vsi ti dogodki so za demokratično državo popolnoma normalni in popolnoma razumljivi.

V tem času je bilo med našimi državljani opravljenih kar nekaj anket o njihovem zadovoljstvu, o standardu in razumevanju sodobnega sveta. Rezultati teh anket pa so bili zelo presenetljivi. Zelo veliko ljudi je namreč odgovorilo, da so bili bolj zadovoljni v prejšnji razpadli državi kot v tej naši novi samostojni državi. Vsi ti, ki so dali tak odgovor, po moji oceni nimajo prav nikakršnega argumenta za takšno trditev. Edino, kar je, da so bili 30 let mlajši in zato srečnejši. Toda to je individualen odgovor posameznikov, ki postavljajo v ospredje le sebe in ne družbe kot celote. Kot družba pa smo v Sloveniji v zadnjih tridesetih letih naredili nepredstavljivo ogromno, kar se da tudi zapisati in argumentirati. Pa tu ne mislim samo na ekonomski učinek, ampak tudi na drugo, npr. na kulturo, šport, okolje, jezik in še bi lahko našteval.

Tu se ne bom spuščal na ekonomske in gospodarske dosežke. Znano je, da so zelo dobri. Vsak posameznik lahko odpre spletno stran statističnega urada in bo dobil odgovore na vsa vprašanja. Tudi v medijih je bil ekonomski uspeh naše države dobro prikazan. Mnogo manj pa drugi uspehi, ki so za življenje samostojne države in prebivalcev ravno tako pomembni.

V razpadli Jugoslaviji smo imeli šest profesionalnih kulturnih ustanov. Danes jih imamo šestnajst. Na Ministrstvu za kulturo je v bivši državi delalo nekaj deset ljudi, danes jih dela nekaj sto. Če so bile v bivši državi poletne kulturne prireditve le v nekaterih največjih mestih, so danes praktično v vseh mestih po celotni Sloveniji.

Na področju športa je bil narejen ogromen korak. V bivši državi smo na zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu Slovenci dobili eno medaljo, na olimpijskih igrah v Sočiju leta 2014 pa kar osem. Na letnih olimpijskih igrah v Seulu leta 1988 smo dobili le eno samostojno medaljo in nekaj v ekipnih športih, v katerih so igrali tudi Slovenci. Letos pa smo jih dobili kar pet in od tega tri zlate.

Okolje in delovna mesta. Danes vemo, da imamo zelo onesnaženo zemljo v celjski kotlini, v Kidričevem, na Koroškem in še marsikje. Številne reke in številna okolja so bila v samostojni Sloveniji že očiščena, številna pa bo še treba. S temi strupi in nevarnimi snovmi, ki so danes v naši zemlji, so večinoma rokovali ljudje s slabo zaščitno opremo. Danes vemo, da so določena področja onesnažena, nikoli pa ne bomo izvedeli, koliko ljudi, ki so rokovali s temi snovmi, je zastrupljenih, koliko jih je zbolelo in koliko jih je zaradi slabega delovnega okolja predčasno umrlo.

Slovenci smo s samostojno državo ogromno pridobili na pomenu našega jezika. V Evropski uniji je le 24 uradnih jezikov. V celotni Evropi pa se govori v 60 različnih jezikih, po nekaterih podatkih, če se upošteva še celotna Rusija, pa celo 225. In če pogledamo nekoliko nazaj, kaj je slovenski jezik pomenil v zgodovini pred nekaj stoletji ali več ali pa samo pred nekaj desetletji. Ne prav veliko. Danes se slovenski jezik sliši v Bruslju na uradnih sestankih in zasedanjih. Slovenski jezik se lahko študira na več deset tujih univerzah po svetu. V stari Jugoslaviji je bilo takih univerz le nekaj.

Ko sem bil leta 1987, torej tik pred razpadom Jugoslavije, več mesecev na podiplomski specializaciji v večjem nemškem mestu, sem se ob prostih vikendih sprehajal po mestu in opazoval izložbe trgovin z izdelki, ki jih pri nas ni bilo mogoče dobiti. Hodil sem po parkirnih prostorih in opazoval parkirane avtomobile, ki jih pri nas ni bilo mogoče videti. Ko danes po tridesetih letih obiščem to mesto, razlike med našimi mesti, trgovinami in ponudbo v njih ter našimi parkiranimi vozili ne opazim več. Ta razlika je odpravljena z našim dobrim in prizadevnim delom na vseh področjih. Na to bi morali biti ponosni.

S tem kratkim zapisom lahko potrdimo številne pridobitve, ki smo jih dosegli v samostojni državi. Vsi ti rezultati in vsi ti uspehi nas bi morali razveseliti in narediti samozavestnejše in zadovoljnejše.

In zakaj je toliko ljudi nezadovoljnih, lahko celo zapišem: zakaj je pri nas toliko nergačev? Odgovor na to vprašanje bi morali dati strokovnjaki: pedagogi, sociologi, psihologi in celo psihiatri.

Janez Tušek